

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Отришка Артема Олеговича «Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (галузь знань 08 «Право»)

Дисертація Отришка Артема Олеговича «Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – «Право» (галузь знань 08 «Право») виконана на кафедрі кримінального процесу та криміналістики факультету № 1 Донецького державного університету внутрішніх справ. Тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Донецького державного університету внутрішніх справ 30 листопада 2022 року (протокол № 4). Тема відповідає науковому напрямку «12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» в межах спеціальності 081 «Право».

Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Отришка А.О. «Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами» підготовлений за результатами попереднього розгляду цієї дисертації та її доопрацювання і публічної презентації Отришкою А.О. наукових результатів зазначеної дисертації, який відбувся 17 березня 2025 року (протокол засідання кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету № 11/2 Донецького державного університету внутрішніх справ).

Рецензенти:

- 1) професор кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету № 1 Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Одерій О.В.;
- 2) доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету № 1 Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Головкін С.В.

За результатами засідання було складено наступний висновок.

1. Обґрунтування вибору теми дослідження.

Актуальність теми дослідження «Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами» не викликає сумнівів, адже незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами є тяжким злочином, що несе загрозу громадському порядку та безпеці, становить значну небезпеку для життя та здоров'я людей, спричинює зростання рівня злочинності, ускладнення криміногенної обстановки, використання зброї у злочинній діяльності організованих злочинних груп і злочинних організацій, доцільним є вивчення і узагальнення практики розслідування вищевказаних злочинів,

виокремлення їх типових ознак та особливостей, зокрема розроблення практично обґрунтованих методичних рекомендацій щодо організації досудового розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами та визначення організаційно-тактичних особливостей проведення слідчих (розшукових) дій у ході досудового розслідування вказаних злочинів.

Протягом останніх років кількість злочинів, передбачених ст. ст. 263, 263-1 КК України є стабільно високою. Відповідно до звітних даних про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх розслідування до ЄРДР у 2013 році внесено відомості щодо вчинення 6929 злочинів за фактом незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, 2014 – 7228, 2015 – 7409, 2016 – 6307, 2017 – 8002, 2018 – 7466, 2019 – 6204, 2020 – 516, 2021 – 4067, 2022 – 4848, 2023 – 5745, 2024 – 5734. Наведені статистичні дані говорять про високі показники вчинення злочинів досліджуваної категорії. Крім того, напружена ситуація в країні сприяє незаконному розповсюдженню зброї, поширенню її серед населення у різних регіонах країни, що сприяє збільшенню рівня злочинності та вчиненню тяжких злочинів, що загрожують життю і здоров'ю людей.

Тему дисертації визначено відповідно до пп. 12, 14, 27 Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020-2024 роки, затвердженої наказом МВС України від 11 червня 2020 року № 454; Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, затвердженої постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року №12-21; Стратегії національної безпеки України, затвердженої указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020.

2. Наукова новизна результатів дослідження.

Дисертація Отришка А.О. є комплексним дослідженням методики розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами у ході якого сформовано висновки, пропозиції та рекомендації, які мають певний ступінь новизни

вперше:

- визначено, що до предмету кримінально-протиправного посягання незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами належить бойова вогнепальна зброя, спортивна зброя, нарізна мисливська зброя, бойові припаси, вибухові речовини, холодна зброя;

- здійснено розподіл обставин, що підлягають встановленню на загальні та спеціальні. Загальні – ті, які визначені кримінальним процесуальним законодавством та характеризують подію кримінального правопорушення і особу правопорушника, та спеціальні – притаманні певному виду кримінальних правопорушень, а саме незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. До спеціальних обставин віднесено: вид та кількість зброї, бойових припасів або вибухових речовин, їх характерні ознаки; наявність у правопорушника дозволу на

право володіння та зберігання зброї; спосіб набуття зброї, бойових припасів або вибухових речовин; відомості щодо спеціального статусу особи правопорушника;

- розроблено типовий план розслідування у кримінальних провадженнях щодо незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, який передбачає проведення таких слідчих (розшукових) дій: огляд місця події; відібрання пояснень у осіб, причетних до вчинення протиправних дій, очевидців події, ймовірного потерпілого або правопорушника; призначення судових експертиз; допити свідків; обшук за місцем мешкання ймовірного правопорушника; вручення особі повідомлення про підозру; допит підозрюваного; слідчий експеримент;

- розкрито предмет допиту свідків і підозрюваних при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, до якого віднесено: 1) відомості щодо особи злочинця (ознаки, дані, характеристика, місце роботи, місце мешкання, освіта, спосіб життя, навички, звички, особливі прикмети); 2) відомості щодо механізму злочину (спосіб набуття зброї та мета, знаряддя вчинення злочину, спосіб підготовки, вчинення і приховування злочину); 3) відомості, що характеризують зброю, бойові припаси, вибухові речовини (вид, модель, калібр, особливості); 4) відомості щодо обстановки вчинення злочину (час, місце, навколишня обстановка); 5) відомості щодо потерпілого (дані, характеристика, сума завданої шкоди в результаті вчинення злочину); 6) відомості щодо свідків (очевидці злочину або особи, яким було відомо про вчинення злочину).

удосконалено:

- поняття і структуру криміналістичної характеристики незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;

- типові способи вчинення незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;

- типовий портрет злочинця за фактом незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;

- основні форми взаємодії між працівниками правоохоронних органів при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;

дістало подальшого розвитку:

- типові слідчі ситуації і слідчі версії на початковому етапі розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;

- особливості проведення огляду місця події при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;

- тактичні прийоми при допиті підозрюваного у вчиненні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;

- організаційні заходи і тактичні прийоми обшуку у ході розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або

вибуховими речовинами.

3. Теоретичне і практичне значення отриманих наукових результатів дослідження. Результати дослідження становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес та можуть бути використані у:

- науково-дослідній сфері – для подальшого вивчення наукових проблем і розроблення криміналістичних рекомендацій щодо розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, підготовки монографічних та дисертаційних досліджень;

- законотворчій діяльності – під час внесення змін і доповнень до кримінального процесуального законодавства України та окремих нормативно-правових актів;

- практичній діяльності правоохоронних органів України – у системі службової підготовки та в практичній діяльності органів досудового розслідування щодо питань розслідування злочинів за фактами незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;

- освітньому процесі – під час підготовки посібників і методичних рекомендацій, проведення лекцій, семінарських і практичних занять з курсантами та слухачами закладів вищої освіти з дисциплін «Криміналістика», «Кримінальний процес», «Методика розслідування кримінальних правопорушень».

4. Наукові публікації, у яких висвітлено основні результати дисертаційного дослідження, та повнота їх опублікування.

Наукові публікації Отришка Артема Олеговича «Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами» відображено у 6-х наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях України з юридичних наук, тезах 6 доповідей на науково-практичних конференціях.

Наукові статті, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Отришко А.О. Предмет кримінально-протиправного посягання незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2023. № 1 (5). С. 66-70. URL: <https://policeystika.dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/08/2023-1-12.pdf>

2. Отришко А.О. Способи незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Правовий часопис Донбасу*. 2023. № 2 (83). С. 29-34. URL: <https://ljd.dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/08/5.pdf>

3. Кисельов І.О., Отришко А.О. Обставини, що підлягають встановленню при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Право та державне управління*. 2023. № 4. С. 154-161. URL: http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2023/23.pdf

4. Кисельов І.О., Отришко А.О. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або

вибуховими речовинами. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 598-602. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2024/144.pdf

5. Вітвіцький С.С., Отришко А.О. Допит свідків і підозрюваних при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2024. № 3 (7). С. 42-50. URL: <https://cu.j.dnuvs.ukr.education/index.php/cuj/article/view/66/62>

6. Отришко А.О. Огляд місця події при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 7. С. 450-455. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2024/109.pdf

Опубліковані тези доповідей, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Отришко А.О. Характеристика особи злочинця за фактом вчинення незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Актуальні питання діяльності підрозділів поліції кримінальної поліції : збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 14 квітня 2023. Кропивницький, 2023. С. 77-79.

2. Отришко А.О. Предмет кримінально-протиправного посягання незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Реалізація прав людини у діяльності правоохоронних органів : матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Кривий Ріг, 26 травня 2023. Кривий Ріг, 2023. С. 70-72.

3. Отришко А.О. Проведення обшуку при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. International scientific conference "Scientific innovations in law amidst the impact of the Russian-Ukrainian war on the legal system" : conference proceedings (February 7–8, 2024. Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. С. 123-127.

4. Отришко А.О. Початок кримінального провадження щодо незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Наукові інновації у праві в умовах впливу російсько-української війни на правову систему : міжнародна наукова конференція (7–8 лютого 2024 року, м. Рига, Латвійська Республіка). Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2024. С. 123-127.

5. Отришко А.О. Тактичні прийоми допиту при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Юридичні науки: проблеми та перспективи: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 23–24 лютого 2024 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 270-273.

6. Отришко А.О. Судова експертиза при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. International scientific conference The latest law developments : Conference Proceedings (April 3–4, 2024. Wloclawek, Republic of Poland). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. С. 173-177.

Зазначені публікації містять належне обґрунтування отриманих наукових результатів, опубліковані у виданнях, кількість та рівень яких відповідає встановленим вимогам, характеризуються повнотою викладу матеріалів дисертації, опубліковані у різних випусках (номерах) наукових періодичних видань. Серед наведених публікацій немає таких, в яких повторюються наукові результати, опубліковані раніше в інших наукових публікаціях, що вже зараховані за темою дисертації. Опублікування результатів дисертації Отришка Артема Олеговича «Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами» відповідає вимогам, встановленим п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

5. Обґрунтованість і достовірність результатів дослідження.

Основні положення та наукові висновки є обґрунтованими, базуються на аналізі літератури з тематики дослідження та узагальненні практики застосування національного законодавства (усього – 227 найменувань).

Структура дисертаційного дослідження Отришка А.О. відповідає визначеній меті та поставленим завданням дослідження. Робота складається з анотацій, вступу, 3-х розділів, які включають 11 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Виявлені під час попереднього обговорення дисертації недоліки були усунуті дисертантом у встановлені строки.

Загальний висновок

З урахуванням викладеного представлена дисертаційна робота Отришка Артема Олеговича «Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами» відповідає встановленим вимогам, має наукову новизну, теоретичне та практичне значення і рекомендується до захисту.

**Головуючий на засіданні
кафедри кримінального процесу та криміналістики
факультету № 1 ДонДУВС
доктор філософії з права**

Андрій КРУШЕНИЦЬКИЙ

18 березня 2025 року

Підпис Андрія Крушеницького засвідчую

**Т.в.о. начальника відділу
документування службової діяльності**

Наталя ХОЗЛУ

